

KUTSESTANDARD

Koorijuht, tase 5

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Koorijuht, tase 5	5

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus

Kooridirigendi töö on loominguline, mis eeldab muusikalist ettevalmistust. Kooridirigent on vokaalmuusika interpreet, kelle tööülesanneteks on laulude õpetamine koorile ja esitamine kontserdil. Töö eesmärk on koori kunstiline juhtimine ning publikule kõrgetasemelise muusikaelamuse pakkumine. Kooridirigendi töö on oma olemuselt pedagoogiline ning eeldab lisaks muusikalistele oskustele ka iseseisvat tööd kooriga ning meetoodika ja psühholoogia tundmist.

Koorijuhi kutsealal on viis kutset:

Koorijuht, tase 4 töötab dirigendi või abidirigendina.

Koorijuht, tase 5 töötab dirigendi või abidirigendina. Ta osaleb oma koori(de)ga konkurssidel, festivalidel ja annab kontserte.

Koorijuht, tase 6 töötab dirigendina oma koori või abidirigendina mahuka repertuaariga kõrgetasemelise kontsertkoori juures. Ta osaleb oma koori(de)ga konkurssidel, festivalidel ja annab kontserte. Tema koorid osalevad aktiivselt kontserttegevuses. 6. taseme koorijuht koolitab vajadusel madalama taseme koorijuhte ja muusikaõpetajaid piirkonna tasandil.

Koorijuht, tase 7 on tunnustatud dirigent, kes juhatab ühendkoore laulupäevadel ja/või laulupidudel, üleriigilisel laulupeol või on liigijuht/kunstiline juht, juhib muusikalisi projekte (kunstilise juhi töö laulupidudel, laulupäevadel, galakontsertidel). Ta võib olla ka koori hääleseadja ja koori vokaaltöö spetsialist. 7. taseme koorijuht osaleb oma koori(de)ga konkurssidel, festivalidel ja annab kontserte. Tema koori(de)l on aktiivne kontserttegevus. Ta viib läbi seminare, koolitusi mentorina, leiab koolituste läbiviimiseks vajaliku meetoodika ning vajadusel koostab õppematerjale.

Koorijuht, tase 8 on professionaalse koorimuusika tippinterpreet ja ekspert, rahvusvaheliselt tunnustatud dirigent, keda kutsutakse dirigendina ja/või koolitajana mainekatele rahvusvahelistele koorimuusika suursündmustele. Ta on kunstiline juht ja arvamusiider erinevatel rahvusvahelistel kõrgetasemelistel koorimuusikasündmustel, juhatab vokaal-sümfoonilisi suurvorme orkestriga.

A.2 Tööosad

A.2.1 Repertuaari ettevalmistamine

1. Repertuaari valimine ja esinemiskava koostamine.
2. Muusikalise materjali ettevalmistamine.

A.2.2 Repertuaari omandamine ja harjutamine

1. Repertuaari omandamine/ettevalmistamine harjutamiseks.
2. Iseseisev harjutamine.
3. Ettevalmistus esinemiseks.

A.2.3 Töö kooriga

1. Repertuaari ettevalmistamine.
2. Repertuaari õpetamine.
3. Kooriansambli kujundamine.

A.2.4 Koori loomingu juhtimine 1. Kontserttegevus. 2. Laulupeoprotsessis osalemine. 3. Koori kui organisatsiooni juhtimine.
Valitavad tööosad
A.2.5 Töö vokaaliga 1. Hääleseade rühmades. 2. Individuaalne hääleseade. A.2.6 Solfedžo õpetamine 1. Noodilugemiskuse arendamine. 2. Laadi ja astmetaju arendamine. A.2.7 Muusika loomine 1. Arranžeerimine. 2. Komponeerimine. A.2.8 Noodigraafika- ja muusikaprogrammide kasutamine 1. Noodigraafika-programmide kasutamine. 2. Muusikasalvestus-programmide kasutamine.
A.3 Töö keskkond ja eripära
Kooridirigendi tööaeg on paindlik, töötatakse ka puhkepäevadel ja pühade ajal. Töötatakse üldjuhul siseruumides, kuid esinetakse ka väljas.
A.4 Töövahendid
Noodimaterjal.
A.5 Tööks vajalikud isikuomadused
Töös dirigendina on olulised muusikalised võimed, loominguoskus, empaatiavõime, valmisolek meeskonnatööks, pingetaluvus, enesedistsipliin, tulemusele orienteeritus.
A.6 Kutsealane ettevalmistus
Üldjuhul on 5. taseme koorijuhil keskharidus, kutseoskused on omandatud töö käigus (sh läbitud koorijuhtimisalane koolitus) või kutseõppeasutuses. Kutseõppeasutusse sisseastumine eeldab 4. taseme kompetentside olemasolu.
A.7 Enamlevinud ametinimetused
Dirigent, kooridirigent, koorijuht, abidirigent, koormeister.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur
Selle kutse taotlemisel tuleb tõendada kompetentsid B.2.1 – B.2.4 ja B.2.9 (lähiv kompetents). Lisaks võib tõendada valitavaid kompetentse B.2.5 – B.2.8.
B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENTSID

B.2.1 Repertuaari ettevalmistamine	EKR tase 5
Tegevusnäitajad:	

1. Valib repertuaari või koostab tervikliku esinemiskava, lähtudes eesmärgist ning koorilauljate võimekusest. Vajadusel kasutab koorimuusika mentori abi. 2. Analüüsib muusikalise materjali sisu ning valmistab ette noodimaterjali lähtuvalt vajadusest.	
B.2.2 Repertuaari omandamine ja harjutamine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1. Loeb ja analüüsib nooditeksti ning kujundab sellele toetudes oma muusikalise tõlgenduse. 2. Planeerib iseseisva harjutamisprotsessi ja harjutab eesmärgipäraselt, lähtudes ajaressursist, repertuaari tehnilistest ja sisulistest vajadustest ning järgides ergonoomikat. Valib tööks kooriga sobiva/optimaalse meetoodika, arvestades repertuaari keerukust. 3. Valmistub esinemiseks põhjalikult, lähtudes heast esinemiskultuurist ja kontserdi iseloomust. Tuleb toime esinemisega kaasneva psühholoogilise pingega ning suhtleb publikuga olukorrale vastavalt.	
B.2.3 Töö kooriga	EKR tase 5
Tegevusnäitajad 1. Juhatab ja õpetab lihtsamaid ning keskmise raskusastmega laule, lihtsamaid suurvormi osi/ lihtsamat koorimuusikatsükli/ saateinstrumendiga teost, kasutades ladusat dirigeerimistehnikat laulude interpreteerimisel ning leides tehnilisi lahendusi keerukamatele taktimõõtudele ja agoogilistele muudatustele laulus. Valmistab muusikaliselt koori ette esinemiseks kontserdil, lähtudes sündmuse eesmärgist. Loeb 2-3-realist ja lihtsamat akordilist 4-realist kooripartituuri, arvestades kõiki muusikalisi kirjavahemärke ja partituuris leiduvaid nüansse. Analüüsib teose sisu, õpetatava teose erinevaid interpretatsioone ja kujundab sellest lähtuvalt oma interpretatsiooni. 2. Õpetab koorile laulu partiisid, neid muusikaliselt kujundades. Loob muusikalise terviku, lähtudes laulu muusikalistest nõuetest. Töötab koori intonatsiooni, artikultatsiooni ja vokaaliga, lähtudes partituurist ja interpretatsioonilisest eesmärgist. Leiab meetoodika laulude õpetamiseks, lähtudes koori eripärasest ning muusika eesmärgist. Avab lauljatele teose tausta (ajastu jms), tutvustab teose autorit/autoreid ning vajadusel tõlgib ja selgitab teose teksti. 3. Kujundab häälerühmade kõla vastavalt häälerühma iseärasustele. Kuulab ja kujundab kogu koori kõla ja ansamblit vastavalt partituuri nõuetele. Juhendab lauljaid elementaartasandil vokaalselt, lähtudes häälehoiust ja vokaaltehnilistest nõuetest. Moodustab harjutusi vastavalt lauludes esinevatele ülesannetele ja laulus ettetulevatele probleemidele.	
B.2.4 Koori loomingujuhtimine	EKR tase 5
Tegevusnäitajad 1. Koostab koori hooajaks kontserttegevuse kava, proovigraafiku ja valib repertuaari vastavalt koori võimetele ning sündmuse iseloomule. Õpetab koorile selgeks esinemiseks vajaliku repertuaari ning osaleb paikkondlikel muusikaüritustel/kontsertidel vastavalt kokkulepetele korraldajaga. Juhatab laulu/laule kontserdil, lähtudes esinemise eesmärgist. 2. Osaleb laulupeo seminaridel ja omandab laulupeo repertuaari ning õpetab selle oma koorile nõutaval tasemel selgeks. Esitab enda juhatatava kooriga laulupeo repertuaari üldjuhtidele ettelaulmistel, kooriliikide laulupäevadel, paikkondlikel laulupäevadel jms, juhindudes laulupeo liigijuhtide esitatud nõuetest. 3. Võtab kooriga osa piirkondlikest ühislaulmistest ja kohalikust kultuurielust, esitades selleks vajalikku ja sobilikku repertuaari. Osaleb kooriga kooriliigi laulupäevadel ja muudel kooriüritustel. Koostab koostöös koori juhatusega koori hooaja tööplaani (sh majanduslik tegevus) ning toetustegevused (proovigraafikud, laululaagrid, ühisproovid jne), lähtudes koori kunstilistest eesmärkidest. Komplekteerib koori, täiendades regulaarselt häälerühmi vajalike lauljatega.	

VALITAVAD KOMPETENTSID

Lisaks võib tõendada valitavaid kompetentse B.2.5 – B.2.8.

B.2.5 Töö vokaaliga	EKR tase 5
Tegevusnäitajad: 1. Viib läbi erinevate häälerühmade hääleseadetunde, lähtudes repertuaarist ja selle vokaalsetest nõudmistest. Õpetab lauljatele laulutehnika põhialuseid (hingamine, hääle tekitamine, hääle tervishoid jms). 2. Töötab laulja hingamistehnikaga ning algtasandil laulutehnika õpetamisega, lähtudes tema võimekusest.	

B.2.6 Solfedžo õpetamine	EKR tase 6
Tegevusnäitajad: 1. Õpetab lauljatele noodikirja (meetrum, rütm, võtmemärgid, helistikud jm) põhialuseid vastavalt õpetatavale repertuaarile. Koostab lauljatele jõukohaseid harjutusi noodist laulmiseks. Teeb jõukohaseid rütmi- ja meloodilisi diktaate. 2. Õpetab lauljaid tundma noodid-, astme-, ja/või tähtnimesid ja alteratsioonimärke. Tutvustab helistikke, intervale, võtmeid ja akorde vastavalt õpetatavale repertuaarile.	
B.2.7 Muusika loomine	EKR tase 5
Tegevusnäitajad: 1. Teeb oma koorile iseseisvalt seadeid, lähtudes teosest, koori koosseisust ja võimekusest. Seab koorilaule ühelt kooriliigilt teisele, lähtudes häälte juhtimise loogikast. Kujundab seade lihtsama meloodiaga laulule. 2. Loob (koori)teoseid, mida kantakse ette avalikul üritusel/sündmusel, lähtudes oma loomingulistest tõekspidamisest. Komponeerib lihtsa faktuuriga lihtvormis koorilaule, lähtudes kompositsiooni alustest.	
B.2.8 Noodigraafika- ja muusikaprogrammide kasutamine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1. Rakendab erinevaid muusika töötamise programme, lähtudes töö eesmärgist. Sisestab noote arvutiklaviatuuri või MIDI-süntesaatori abil, kasutades erinevaid noteerimisprogramme. 2. Salvestab arvutisse helifaile, lähtudes salvestuse eesmärgist. Konverteerib helifaile vastavalt töö eesmärgile ja vajadusele. Kasutab erinevate faktuuridega partituuride faile, lähtudes salvestuse eesmärgist.	

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.2.9 Koorijuht, tase 5 kutset läbiv kompetents	EKR tase 5
Tegevusnäitajad 1. Järgib esinemiskultuuri häid tavasid ja esinemistraditsioone; suhtleb kolleegidega vastavalt tunnustatud hea tava põhimõtetele ning juhendab oma töös koorijuhtide kutse-eetikast (lisa 3). 2. Kasutab oma töös erialast tarkvara. 3. Osaleb erialaga seonduvates töötubades, meistrikursustel, täiendkoolitustel jms; analüüsib oma tööga seotud oskusi ning on teadlik arenguvajadustest. Hoiab end kursis oma erialal toimuvaga, külastab kontserte ja kultuurisündmusi. Vajadusel võtab eratunde oma ala meistritelt ning õpib lisapilli.	

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	19-16052019-02/7k
2. Kutsestandardi koostajad	Ksenija Grabova, G. Otsa nim Tallinna Muusikakool, Kalamaja Segakoor Heli Jürgenson, Eesti Filharmoonia Kammerkoor, Estonia Seltsi Segakoor Kristel Pedak, Tallinna Kultuuriamet Indrek Vijard, Eesti Meestelaulu Selts, Nõmme Muusikakool Varje Vürst, Eesti Koorijuhtide Liit, Eesti Kooriühing
3. Kutsestandardi kinnitaja	Kultuuri Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	14
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	16.01.2019
6. Kutsestandard kehtib kuni	11.01.2024
7. Kutsestandardi versiooni number	7

8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	2652 Muusikud, lauljad ja heliloojad
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	5
C.2 Kutsenimetused võõrkeeles	
Inglise keeles	Conductor, level 5
Soome keeles	kuoronjohtaja
Vene keeles	хоровой дирижёр
C.3 Lisad	
Lisa 1 Koorijuhtide kutse-eetika	
Lisa 2 Keelte oskustasemete kirjeldused	
Lisa 3 Digioskused	